

**СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ТРАНСФОРМАЦІЯ СУСПІЛЬСТВА
ТА ПРОБЛЕМИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ У ПРОЦЕСІ РОЗБУДОВИ
ДЕРЖАВНОСТІ УКРАЇНИ**

Діана Валентинівна Гетманова – студентка I курсу Сумської філії
Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Віталій Борисович Чередниченко** –
старший викладач кафедри соціально-економічних дисциплін
Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ

**АВТОМАТИЗОВАНІ ДАКТИЛОСКОПІЧНІ ІНФОРМАЦІЙНІ
СИСТЕМИ В МВС УКРАЇНИ**

Слідча та судова практика широко та ефективно використовує дактилоскопічні обліки у діяльності з розкриття злочинів, розшуку злочинців та безвісти зниклих осіб, тощо.

Дактилоскопія – це криміналістичне вчення про ознаки і властивості папілярних візерунків рук, механізми утворення їх слідів, засоби і способи їх виявлення та використання. У 1904 році Георгій Михайлович Рудий (1863-1918) започаткував у Києві при антропометричному кабінеті Київської розшукової поліції перше дактилоскопічне бюро (у Росії розпочато з 1906 р.).

Дактилоскопія виявляє на відбитку пальця мінуції – точки зміни структури папілярних ліній, унікальні для кожного узору. Якісний відбиток містить приблизно 70 мінуцій, особа вважається ідентифікованою при збігу їх певної кількості. Так, в Італії для позитивного висновку вважається необхідним збіг 16 точок, в Австралії – 12, у Швеції – 7 [1].

Дактилоскопічний облік функціонує у Державному науково-дослідному експертно-криміналістичному центрі МВС України (далі – ДНДЕКЦ) та одночасно у Департаменті інформаційного забезпечення МВС України.

Дактилоскопічний облік складається з:

- дактилокартотек – масиву дактилокарт осіб, які були піддані дактилоскопіюванню, а також невпізнаних трупів та безвісно зниклих осіб,
- слідотек – слідів рук, які вилучені з місць нерозкритих злочинів.

Дактилоскопічні обліки на рівні областей мають обсяги у сотні тисяч дактилокарт, а на рівні МВС – кілька мільйонів. Перевірки слідів із

місць нерозкритих злочинів по таких масивах відбитків пальців у ручному режимі за прийнятний час практично неможливі [2].

У середині 80-х років розпочато впровадження перших автоматизованих дактилоскопічних систем (АДІС): «Printrak» (США), «Morpho» (Франція), «NEC» (Японія), тощо. В Україні, Білорусі та багатьох інших країнах СНД впроваджена АДІС «Дакта – 2000».

Організаційна структура системи «Дакта 2000» поділяється на три рівні: загальнодержавний, регіональний (обласний) та районний, система функціонує як єдине ціле з архітектурою «клієнт-сервер».

Кожна з регіональних баз даних заноситься на сервер вищого рівня. Цим забезпечується об'єднання підсистем у державну інформаційну базу. За функціональним призначенням система складається з електронних баз даних дактилокарт та слідів, а також програмного забезпечення.

Дактилокарти осіб та сліди з місць нерозкритих злочинів (по 2 примірники) надходять з районних органів поліції до обласного експертного підрозділу. Там вони скануються, обробляються програмою (кодуються), потім перевіряються по регіональній базі АДІС. Електронна інформація передається каналами зв'язку до МВС, також туди надсилаються паперові носії. У базі даних зберігаються кодовані дані про дактилокарти та сліди, а також скановані «електронні» дактилокарти для можливості ручного порівняння.

Одночасно з електронними базами ведуться картотеки з паперовими дактилокартами та слідами з місць нерозкритих злочинів.

При запиті на перевірку виконується пошук по електронній базі закодованих дактилокарт. За результатами на місця направляється список обсягом 20 – 30 дактилокарт, відсортований за рейтингом відсотку схожості. Експерт проводить дослідження у ручному режимі та видає висновок про приналежність сліду (дактилокарти) певній особі або про відсутність тотожності.

Можна навести приклади позитивного використання АДІС «ДАКТО 2000» у роботі МВС. Так, у НДЕКЦ при ГУМВС України у Харківській області за вісім років до АДІС введено 300 тис. дактилокарт та 13 тис. слідів рук, вилучених з місць вчинення нерозкритих злочинів. При цьому встановлено 1000 осіб, які залишили відбитки рук на місцях вчинення нерозкритих злочинів, а також 630 осіб невпізнаних трупів та 164 випадки приховування особами своїх даних [3]. По Сумській області введено 130 тис. дактилокарт та 6 тис слідів із місць нерозкритих злочинів.

Враховуючи вищевикладене, можна зробити наступні висновки.

1. Дактилоскопічні обліки зараз ведуться у двох департаментах МВС, що можна вважати нераціональним через дублювання картотек обсягом у мільйони дактилокарт. Доцільно зосередити таку систему в одному з підрозділів МВС.

2. Доцільно підняти статус АДІС до загальнодержавного рівня в Україні, як це зроблено у багатьох країнах.

3. Зарубіжний досвід показує, що на автоматизований дактилоскопічний облік, крім злочинців, доцільно також ставити:

- певні категорії іноземців, які перетинають державний кордон,
- військовослужбовців збройних сил, СБУ, прикордонної служби, національної гвардії, МЧС, тощо (служба діяльність яких пов'язана з високим ризиком).

4. Теперішній рівень розвитку комп'ютерних технологій дозволяє впровадити фіксацію відбитків пальців за допомогою електронних дактосканерів. На такий метод перейшло багато країн світу, що значно покращує якість кодування.

Література

1. Хахановський В. Г. Автоматизація експертних дактилоскопічних досліджень. [Текст] / В.Г. Хахановський // Форум права 2011-1, с. 1077 – [Електр. Ресурс] – режим доступу: www.nbuv.gov.ua/e.../FP/.../11xvgedd.pdf
2. Применение дактилоскопической идентификации в системах защиты информации / В.Б.Чердниченко // Информационные процессы и технологии. Информатика – 2012: сб. материалов Международной научно – практической конференции, 23-27 апреля 2012 г. / Севастопольский национальный технический университет. мат. конфер., ВЕБЕР. – 2012. – С.206- 208.
3. Удовиченко О.А. Функціонування регіонального дактилоскопічного обліку в науково дослідному експертному криміналістичному центрі при ГУМВС України в Харківській області. [Текст] / О.А. Удовиченко // Криміналістичний вісник 2010. – № 2 (14). – С. 140 – 144.

Анастасія Юріївна Гончаренко – студентка I курсу Сумської філії
Харківського національного університету внутрішніх справ;

Анастасія Андріївна Шамоня – студентка I курсу Сумської філії
Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник: Олена Анатоліївна Лук'янихіна – завідувач кафедри
соціально-економічних дисциплін Сумської філії

*Харківського національного університету внутрішніх справ,
кандидат економічних наук, доцент*

СТАРТАПИ – СУЧАСНИЙ ТРЕНД МОЛОДІЖНОГО ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Молодіжне безробіття є однією із ключових проблем сьогодення. За даними державної служби статистики України [1] серед молоді віком 15-24 років відсоток безробітних складає 22,4 %, 25-29 років – 11,2 %, у той же час у старших вікових категоріях рівень безробіття коливається